

Kommunstyrelsen

2024-04-04

KS-2024-00478-1

Kommunstyrelsekontoret

Ert dnr:
LI2023/03919Niklas Andersson
Infrastrukturstrateg, Avdelningen
Samhällsutveckling och hållbarhet

Yttrande över remiss, Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037

Till: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.nationellplan@regeringskansliet.se

Bakgrund

Sundsvalls kommun har tagit del av Trafikverkets rapport – Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026-2037 – inklusive de tio underlagsrapporterna.

Sundsvalls kommun står även bakom synpunkterna som Botniska korridoren, Nya Ostkustbanan AB samt Partnerskapet Mittstråket lämnat in till Regeringskansliet.

Sammanfattande synpunkter

- Industritillväxten i Västernorrland och Sundsvalls kommun bidrar till landets omställning. Dubbelspår på Ostkustbanan måste byggas, Mittbanan och Ådalsbanan behöver utvecklas för att möta denna utveckling.
- De ekonomiska ramarna behöver vara minst tjugo procent högre än den nu gällande och förstärkas med statlig lånefinansiering och EU:s finansieringsverktyg CEF.
- Det behövs en nivå på underhållet som säkerställer infrastrukturens funktionalitet och robusthet.
- Trafikverkets inriktning för 2026–2037 lägger tyngdpunkt på att minska underhållsskulden, förbättra befintliga strukturer och genomföra elektrifieringsprojekt för att stödja exportindustrin och säkerställa tillförlitliga transporter.
- Sverige har en helt ny säkerhetspolitisk verklighet att förhålla sig till. Land-, luft- och sjöförbindelser måste fungera även under mycket allvarliga och långvariga påfrestningar.
- Ett nationellt "myndighetssamordningsprojekt" för detta det undre luftrummet bör införas under kommande infrastrukturplanering där en region kan stå modell för det övriga landet att kopiera. Sundsvalls kommun tillsammans med Sundsvallsregionen har bra förutsättningar för att fungera som bas för utveckling, testning och implementering av ett nationellt regelverk.

- Sundsvalls kommun delar Trafikverkets syn om försvarsmaktens behov och att de inte bör inskränka på den ordinarie budgeten
- Kapacitet och robusthet måste säkerställas för förbindelserna med Norge via E14 och Mittbanan, som är en av fyra järnvägsförbindelser mellan Sverige och Norge, samt med Ostkustbanan, Ådalsbanan och E4 som knyter samman hela Sverige i nord-sydlig riktning.
- De tre etapperna på E14 västerut mellan Blåberget och Ånge, som Trafikverket anser vara samhällsekonomiska lönsamma bör lyftas in i den kommande planen som Trafikverket, enligt utredningen ”Strategi för E14 och E45 genom Region Mitt. FÖRDJUPAD UTREDNING Ärendenummer: TRV 2021/143652”.
- Inriktningsunderlaget möter inte upp de obligatoriska mål som överenskommit för den europeiska transportinfrastrukturen, TEN-T.
- Sundsvalls är, i den kommande TEN-T revidering, utpekad nod för samtliga transportslag vilket visar på Sundsvalls strategiska betydelse för järnvägar, sjötransporter (hamn), vägar, lufttransporter och multimodala godsterminaler samt som urban knutpunkt. EU:s syn på Sundsvall som nod bör tas i beaktande i kommande infrastrukturplan för satsningar på väg, järnväg, flyg och sjötransporter.

Övergripande synpunkter på förslaget

- **”Trafikverket kan därmed konstatera att det inom nu gällande planeringsram (959 miljarder kronor i 2023 års prisnivå) inte är möjligt att inrymma både de resurser som krävs för att upprätthålla infrastrukturens funktionalitet, återta visst eftersatt underhåll och genomföra namngivna investeringar i nuvarande plan. För att detta ska vara möjligt krävs minst 15 procent högre ramnivå.”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun ser på Trafikverkets analys med oro och att utan ökad höjd planeringsram så innebär det längre restider, sämre vägar och ökade kostnader för industrin. Därför ser vi att de ekonomiska ramarna behöver vara minst tjugo procent högre än den nu gällande och förstärkas med statlig lånefinansiering och EU:s finansieringsverktyg CEF.
- **“Fortsätt öppna ett större vägnät för tyngre och längre lastbilar. För detta krävs bland annat arbete med att förstärka vissa broar, med högsta prioritet för de broar som ingår i vägnätet för längre lastbilar. Det krävs också att det utpekade kommunala anslutningsvägnätet öppnas.”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun är positiv till detta och har idag öppnat vissa delar av det kommunala vägnätet för långa transporter och uppgraderat flera broar till BK4. Men att öppna mer av det kommunala vägnätet och anpassa detta för långa och tyngre fordon är förenat med stora kostnader. Statliga medel kommer vara en förutsättning för att öppna upp flera kommunala vägar. Medel för detta bör finnas i kommande infrastrukturplanering.
- **“Ett effektivt intermodalt transportnätverk är nödvändigt, men det finns i dag ingen som har ett ansvar för samordningen”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun delar Trafikverkets uppfattning och ser att orter som utpekats som viktiga noder inom TEN-T nätet för samtliga transportslag, kan utgöra starten för arbetet kring en nationell samordning kring det intermodala transportnätverket.

- **“Utvecklingen av luftfarten kan hämmas av regelverk och brist på finansiering.”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun har sedan 2022 aktivt drivit arbete på för en myndighetssamordning kring det “undre luftrummet” för utveckling av luftrummet och möjligheter med exempelvis drönartrafik, tillsammans med Trafikverket, Boverket, Transportsstyrelsen med flera. Vi delar Trafikverkets bedömning och ser idag att utvecklingen starkt inte bara hämmas utan också hindras på grund av detta.
 - **Kommentar:** Ett nationellt "myndighetssamordningsprojekt" för detta område bör införas under kommande infrastrukturplaneringsperiod där en region kan stå modell för det övriga landet att kopiera. Sundsvalls kommun tillsammans med Sundsvallsregionen har bra förutsättningar för att fungera som bas för utveckling, testning och implementering av ett nationellt regelverk.
 - **Kommentar:** Detta samordningsprojekt bör finansieras statligt.
- **Trafiksäkerhet (punkt 3.5 sid 107) ”Fler vägar behöver mötessepareras för att nå etappmål 2030 för trafiksäkerhet väg.”**
 - **Kommentar:** De tre etapperna på E14 västerut mellan Blåberget och Ånge, som Trafikverket anser vara samhällsekonomiska lönsamma bör lyftas in i kommande planen enligt Trafikverkets utredning, *Strategi för E14 och E45 genom Region Mitt. FÖRDJUPAD UTREDNING Ärendenummer: TRV 2021/143652.*

Civil beredskap

- **”Trafikverkets roll inom området utökas. Myndigheten är både beredskapsmyndighet, med ansvar inom sitt eget kärnområde, och sektorsansvarig myndighet inom beredskapssektorn Transporter.”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun delar synen på detta och ser att behov av bättre samordning inom infrastrukturuområdet behövs ur beredskapssynpunkt mellan kommuner och myndigheter.
- **”Det finns också oklarhet kring finansiering av åtgärder. Finansiering av försvarsmaktens behov behöver ske i annan ordning om åtgärden motiveras av försvarsskäl. En långsiktig strategi för finansiering av olika åtgärder behövs, för en effektiv samplanering och samprioritering i ett nästa steg.”**
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun delar Trafikverkets syn om försvarsmaktens behov och att de inte bör inskränka på den ordinarie budgeten.
- **”Det är också viktigt med integration mellan ordinarie transportinfrastrukturplanering, åtgärderna för civil beredskap och reservinfrastruktur för utvecklad redundans i transportsystemet.”**
 - **Kommentar:** Västernorrland är med sitt läge mitt i Sverige av militärstrategisk betydelse med förbindelser med Trondheim i Norge via E14 och Mittbanan, som är en av fyra järnvägsförbindelser mellan Sverige och Norge, samt mot Finland, via länets hamnar. I Västernorrland kopplas de östvästliga förbindelserna samman med Ostkustbanan och Ådalsbanan och E4 som knyter samman hela Sverige i nord-sydlig riktning.

- **Kommentar:** Sundsvalls kommun anser att för dessa stråk, av nationell och internationell betydelse, måste kapacitet och robusthet säkerställas under kommande planeringsperiod.
- ”EU:s transportpolitik. Sverige har åtagit sig att utveckla nätet och genomföra lämpliga åtgärder så att nätet uppfyller förordningens riktlinjer under förutsättning att det ryms inom tillgängliga ekonomiska resurser”
 - **Kommentar:** Sundsvalls är, i den kommande TEN-T revidering, utpekad nod för samtliga transportslag vilket visar på Sundsvalls strategiska betydelse för järnvägar, sjötransporter (hamn), vägar, lufttransporter och multimodala godsterminaler samt som urban knutpunkt.
 - **Kommentar:** EU:s syn på Sundsvall som nod bör tas i beaktande i kommande infrastrukturplan för satsningar på väg, järnväg, flyg och sjötransporter.
- ”Förslag till ramfördelning driftstöd till icke-statliga flygplatser”
 - **Kommentar:** Sundsvalls kommun ställer sig mycket positivt till ett ökade anslaget/driftbidrag för icke statliga flygplatser. Icke statliga flygplatser dras med betydande ekonomiska underskott så även Sundsvall/Timrå Airport. Ett höjt statligt driftstöd på 75 procent av det ekonomiska underskottet skulle säkra tillgången till ett nät av flygplatser över landet. Ett sådant nät av flygplatser gynnar även sjukvårdens behov av flygplatser för snabba ambulans- och organdonationstransporter.

Niklas Säwén

Kommunstyrelsens ordförande

Sundsvalls kommun